

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

De S. Iacobo eremita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

in Chaldaeam: nec ollas Aegypti & virulentias carniū desiderauit, sed choris comi-
rata virgineis, cuius est Saluatoris effecta: de paruula Bethlechem, caelestia regna con-
scendens, dicit ad veram Noëmi: Populus tuus, populus meus: & Deus tuus, Deus
meus.

Ruth 1.

Hunc tibi librum ad duas lucubratiunculas, eodem quem tu sustines dolore, dicta-
ui. Nam quotiescunquē stylum figere volui, & opus exarare promissum, toties obrigu-
erunt digiti, cecidit manus, sensus elanguit. Vndē & inculta oratio, votum scribentis
absque vlla elegantia & yerborum lepore testatur.

Vale, ó Paula, & cultoris tui vltimam senectutem orationibus iuua, Fides & opera
tua Christo te sociant: praesens facilius, quod postulas, impetrabis. Exegi monumentū
tuum ære perennius, quod nulla destruere possit vetustas. Incidi elogiū sepulcrō tuo,
quod huic volumini subdidi, vt quocunquē noster sermo peruenerit, te laudatam, te in
Bethlechem conditam lector agnoscat.

Inuocat S.
Paulā Hie-
ronymus.

Sequitur titulus sepulcri:

Scipio quam genuit, Pauli fudere parentes,
Gracchorum soboles, Agamemnonis inclyta proles,
Hoc iacet in tumulo: Paulam dixere priores:
Eustochij genitrix, Romani prima senatus,
Pauperiem Christi & Bethlemitica rura sequuta est.

In fronte spelunca:

Adspicis angustum praecisa rupe sepulcrum?
Hospitium Paulæ est, caelestia regna tenentis.
Fratrem, cognatos, Romani patriamque relinquens,
Diuitias, sobolem, Bethlemiti conditur antro.
Hic praesepe tuum Christe, atque hic mystica Magi
Munera portantes, hominiquē Deoque dedere.

Dormiuit sancta & beata Paula, septimo Kalendarum Februariarum, tertia sabbati
post solis occubiturum. Sepulta est quinto Kalend. earundem, Honorio Augusto sexiēs
& Arestenio consulibus. Vixit in sancto proposito, Romæ annos quinque, Bethlechem
annos viginti. Omne vitæ tempus impleuit annis quinquaginta sex, mensibus octo, die-
bus viginti & vno.

Is fuit, teste
Onuphrio,
annus Chri-
sti 404. quo
anno Chry-
sostomus
in exilium
pulsus est.

DE SS. Thyrso, Lucio & Callinico videat Lector Tomo 6. Decembris 14.

VITA S. IACOBI EREMITAE, CUIVS LECTIO MULTVM HABET COMPVNCTIONIS, AVTHORE

Simeone Metaphrasæ.

Vita bona, & animæ salutaria beneficia ijs viris, qui DE IANVAR, 28
amantes sunt, & Saluatoris Christi præceptis congruentem
vitam ingrediuntur, pulcherrima humilitatis possessio
conciat: quam qui amplecti studuerit, & perfectè obierit,
is nunquam illud timere poterit, nè aliquo modo cadat, aut
vllò affectu capiatur, vel suæ fidutiæ superbia efferatur.
Quòd enim multum damni, & insanabile iacturam, maxi-
mumque periculum hæc ijs afferat, qui non cautiore fuerint,
licet è multis alijs argumentis hoc intelligere, præci-
pue verò ex hac historia, quæ nobis scribenda est, vt qui ce-
lestem vitam sibi proposuerint, ex ipsa narratione profici-
ant, quò tutiores sint. In hac enim & institutionem optimam inueniemus, & exerci-
tationem perfectam, extremum denique cursum ex pigritia proficiscentem, & poeni-
tentiae virtutem: quæ tantum valet apud benignissimum Deum, vt non solum ex ipsis
inferorum portis, & gehennæ doloribus hominem eripiat, sed etiam talem reddat, vt
priori virtute maius aliquid possideat, & adiuuante diuina gratia, emendationem vitæ
superiore statu meliorem recuperet.

Fuit quidam vir, qui solitarius in locum secessit prope oppidum Porphyriorem.

Quindecim
annis degit
in spelunca.

Erat viro illi nomen Iacobus. Hic cum brevis huius vitæ vanitati renunciasset, in spelunca quadam quindecim annos habitauit. Tantos autem in virtutis exercitatione progressus fecit, tamq; insignis & Deo gratus extitit, vt & gratia contra dæmones dignus effectus fuerit, multasq; alias curationes Saluatoris nostri Iesu Christi nomine hominibus attulerit. Cum omnes igitur eius hominis vitam admirarentur, ad eum concurrebant, quorum plerique erant ex impiorum Samaritarum superstitione. Illos cum ad se venientes diuinus ille vir animaduerneret, ex diuinarum literarum lectione ipsos multum erudiendo, ad veram fidem conuertebat.

Samaritæ illi
insidiant.

Sed qui humano generi indè vsque à principio aduersari cœpit diabolus, & ijs precipuè, qui Christo seruiunt, cum ex multa illius hominis virtute, ac perfecta vita se fugari videret, aggressus est eum persequi, & ex ijs locis, quæ supra diximus, expellere. Cum enim in vnum quempiam Samaritam ingressus fuisset ex eorum numero, qui ab initio veritatem ipsam auersabantur, fecit vt ille vniuersos ad se pertinentes amicos, consanguineos ac seruos ad insidias sancto illi viro struendas, in vnum colligeret, quò cum ita irretitum posset è regionibus illis propulsare. Omnes igitur cum ad sacerdotis sui diuersorij conuenissent, & multa essent machinati, vna omnium sententia hæc fuit, vt impudentem atque inhonestam mulierculam ad se accersirent, cui viginti aureos nummos darent, totidemq; alios se illi daturos promitterent, si ipsa Dei seruum Iacobum illecebris suis corrumpere posset, vt ansam aliquam arripientes, eum virum cum dedecore è sua regione fugarent.

Seque Crucis
signo munis.

His promissis mulier illa inducta, multam noctem obseruans, ad ipsum adiit, ac ianuam pulsas, eum rogabat, vt ipsam intrmitteret. Cumq; ille moraretur, & diutius id se facturum recusaret, illa nihilominus impudenter ianuam pulsare pergebat, & multis precibus eum obsecrare, vt ipsam admitteret. Cum igitur ille ianuam patefecisset, & eam vidisset, spectrum aliquod cernere sibi visus est, seque Crucis signo munis, ianuam ipsam cum imperu clausit, atque in cellam reuersus, ad Orientem solem se conuertit, & Deum attentè preceatus est. Non multo autem tempore postea, cum media nox præterijset, non desinebat mulier illa pulsare ianuam: quinetiam magna voce, Misere-re, inquit, meî tu, qui Dei seruus es: aperi mihi ianuam, nè ante cellam tuam ferarum cibus efficiat.

Vide morè
consignandi
di signo
Crucis.

Cum iustus ille vir hæc consideraret, & ferarum multitudinem, quæ erat in illis locis, animaduerneret, ianuam ipsam inuitus (vt ita dicam) patefecit, eiq; dixit: Vnde huc venisti? Quem quaris? Et vnde es? Cui mulier: E monasterio, inquit, hoc propinquo ego sum, meque monasterij Præses ad ferendas benedictiones in hoc castellum misit, ac dum reuerterer in monasterium, hoc in loco nox me oppressit. Rogo igitur te, diuine vir, vt miserearis meî, & apud te accipiar, nè ferarum præda efficiat. His igitur verbis ille commotus, eam ad se introduxit, panemq; & aquam illi apposuit: & interiori cellam ingressus, seipsum illic inclusit, muliere in exteriori cella derelicta. Illa verò cum cibum sumpsisset, voluit paulisper quiescere. Postea cœpit vociferari, & cum lamentis ad ianuam se deicere, virumq; sanctum implorare. Ille verò è fenestra prospiciens, eamq; videns angustijs & multo dolore compressam, dubitabat quidnam ei diceret, aut faceret. Tunc illa: Precor te, inquit, vt me respicias, & signo Crucis munis, quoniam dolore cordis opprimor. His ille auditis, exiit, & statim igne multo accenso, prope mulierem sedit, ac sinistra manu igni admota, dextera sacrum oleum sumpsit, & eam calefacere cœpit propriæ manûs calore, neque desinebat eius pectus Crucis signo munire.

Magna san-
cti viri vir-
tus.

Illam igitur impudentiæ stimulis impulsam, cum irretire eum vellet, & in turpem libidinem concitare: Rogo, inquit, te diutius cor meum vngas, vt dolor, qui me comprimit, iam desinat. Ille, quæ eius erat simplicitas, mulieri credens, quæq; ad eam curandam pertinebant, attendens, simulq; fraudem prauis dæmonis sciens ac metuens, nè forte ex multa in eam commiseratione sempiternam infirmitatem sibi afferret, duabus vel tribus horis constanter sinistram manum in ignem iniectam detinuit, ita vt digitorum compages combustæ deciderint. Hoc ille faciebat contra diabolicas machinas militans, vt propter intolerabilem illum dolorem, ex ignis flamma proficiscentem, nulla pessima cogitatio in eius animum irreperet. Quod cum admirabiliter ab eo fieri mulier videret, & ipsa resipisceret, (totam enim sancti viri manum ferè igne consumptam

sumpram videbat)lachrymans atque ingemiscens, ad sancti viri pedes se deiecit, & suis manibus propriū pectus pulsans, clamabat: Hei mihi misere & excecate, hei mihi, quod diaboli domicilium facta sum. Hæc cum sanctus vir audiret atque obstupesceret: Surge, inquit, mulier. Hoc dixit, & admodum festinanter è solo illam erexit, & attētas preces ad Deum mittens: Nuncia, inquit, mulier, quid hoc sit. Vixq; ad se reuersa, quo pacto res se habebat, singulatim exposuit, aperiens quas prauī Samaritæ, vel diabolus potius aduersus iustum virum insidias machinatus fuerat. Qua re audita, Dei seruus magnoperè ingemuit: cumq; Dei gloriam celebrasset, & lachrymas multas emittens Deo gratias egisset, illam catechismo instruxit, eiq; benedictiones impartitus, misit ad sanctissimum Alexandrum Episcopum.

Mulier verò cum ad ecclesiam venisset, vnamquanq; rem ordine Deo ipsi primùm, *Cōfessio sacramentalis.* deinde & sanctissimo viro confessa est: qui & ipse cum plurimùm eam instruxisset, eorumq; ue malorum, quæ cōmiserat, valde pœnitentem videret, immortalitatis lauacrum ei dedit, & mulierem quidem ipsam ad virginum monasterium misit: omnem verò populum religiosum, & Christi amatorem clerum cum cōgregasset, ex vrbe & regione illa omnes Samaritas expulit, ac postea Dei seruum Iacobum adiit, eumq; vt bonus pater multùm cōfirmavit. Ità verò & mulier supradicta per pœnitentiam Christo seipsam obtulit, vt & chara Deo esset, & aduersus dēmones gratiam acciperet.

Facto autem interuallo quodam temporis, filia cuiusdam viri, qui principem locum in senatu obtinebat, impuro spiritu agitata, nominatim sanctum illum virum inuocabat. Cum igitur eius parentes ad Dei seruum eam duxissent, ipsum rogabant, vt puella iuuentutem misericordia prosequeretur, & impurum spiritū ab ipsa expelleret. Cumq; sanctus vir pro ea Deum precatus esset, & manus super illam imposuisset, statim diuina *Dæmonia ca curatur.* ope dēmonem expulit, & puellam curauit. Eius igitur parentes cum & Deo, & ipsi gratias egissent, trecentos aureos nummos ei miserunt, quos non solum iustus ille vir accipere ausus non est, sed ne videre quidem eos passus fuit, dicens eisq; persuadens, non decere diuinarū rerum mercaturam facere, sed pauperibus illos potiùs dare. Ego enim, inquit, eos non accipio. nam in solitudine degens, istis non indigeo. Itaq; gratias Deo agentes homines illos, in eorum domos remisit.

Aliquando verò cum adolescens quidam à dæmone tentatus fuisset, vtroque pede dissolutus fuit: quem eius consanguinei baiulantes, ad sanctum virum tulerunt, eum rogantes, vt pro ipso Deum precaretur. Ille autem cum tres dies ieiunasset, & diuinis *Triduana ieiunio & precibus paralyticum sanat.* precibus operam dedisset, paralyticum hominem sanum restituit, cui & benedixit, iustitque proprijs pedibus in suam domum reuerti. Multi alij ad eundem veniebant, qui cum diuersis morbis laborarent, omnes diuina ope per ipsius preces curati, ad suas domos reuertebantur.

Cum autem ille Dei seruus se ab omnibus multùm honorari videret, & casum, qui ex honore ipso multis euenire solet, valde metueret, locum illum reliquit, & fugiens abiit procul ab vrbe illa quadraginta milliariis: cumq; apud petras, quæ sunt ad ripam fluuij, speluncam magnam inuenisset, triginta annos illic habitauit, in precibus *Triginta annis habitat in spelunca.* & hymnis totos dies ac noctes insumendo. Nutrimta verò ipsa multo tempore ex herbis, quæ prope fluuium nascebantur, sibi conficiebat: postea paruum quendam hortum ad ripam fluminis eleganter cōstruxit, atque in eo aliquot horis diei opus faciens, ex eo ipso cibum sibi comparabat. Ità verò eius vita celebrabatur, vt è viginti & triginta monasterijs monachi & clerici ad eum venirent, multiq; alij ex ijs, qui mundi rebus occupantur, ad eum se conferrent, vt eius benedictionem acciperent, & ab eo confirmari possent.

Sed talis ac tantus vir, tantaq; gratia dignus effectus, fortasè elatione vel superbia captus, in lapsum, eumq; omnium grauissimum, incidere permissus fuit. Nam scelestissimus humani generis inimicus, qui contra homines rectam & Deo gratam vitam degentes, propriam inuidiam exercet, in puellam quandam ingressus, cuiusdam diuitis filiam, cœpit clamare, & sanctum Iacobum nominatim appellare, ità vt parentes puellæ circumirent, & vbiq; diuinum illum hominem inuestigarent, neque monasterium, neque desertum aliquem locum relinquentes. Quem cum inuenire non possent, postea solitarium quendam hominem in eo loco, quem supradiximus, esse cognouerunt. Pater igitur seruos suos secum habens, & puellam iubens vnà cum matre in iumento

federe, & cum sequi, venit in eum locū, de quo audierat, vbi & ille vir sanctus vitam degebat. Quem cum vidisset, & ad eius pedes se abiecisset: Miserere, inquit, filie mee, quoniam grauius ab impuro spiritu cruciatur: nam viginti dies sunt, quibus neque cibum, neque potum sumpsit, sed clamat seipsam lacerans, & nomen tuum appellans.

Rursus de
monica
alia sanā.

Tunc iussit puellam illuc duci: cumque se diutius precibus dedisset, sic ardentem pro ipsa precatus est, vt & locus, in quo stabant, contremuerit. Finitis verò precibus, insuflauit in illum impurū spiritum, & ait: In nomine Domini nostri Iesu Christi exi ab ista puella. Statimque demon ipse, tanquam igne aliquo impulsus, è puella discessit. Illa verò cum in solum cecidisset, multis horis iacuit sine voce: sed sanctus ille Deum precatus, eam, manu apprehensa, erexit, & parētibus suis reddidit. Qui cum miraculum illud vidissent, diuinam gloriam collaudarunt. Sed metuentes, ne impurus ille demon reuersus, in eam ingrederetur, ipsum rogauerunt, vt puella apud eum duos dies remaneret, quoad omnino à demone liberaretur. Puella igitur apud eum relicta, parentes in domum suam reuersi sunt.

Qui amat
periculum,
peribit in
illo.

Decet autem, sicut initio diximus, ad multorum cautionem, & celestem hanc vitam exercentium ædificationem, non solum perfectorum hominum rectè facta narrantes, bona tantum colligere: sed ne malarum artium & laqueorum scelestissimi illius hostis imperiti sint, qui Deo seruiunt, quemadmodum maximas & veras huius hominis virtutes enumerauimus, ita, inquam, conuenit, & fluctuationem in eum illatam, & inde maximū eius lapsum, enarrare. Dicemus autem deinceps, vt decet, & ea miracula magna atque ingentia, quæ post perfectam ipsius poenitentiam, & generosam confessionem per eundem edita sunt. Quo enim nobiliorem exercitationem ac vitam antea egerat, eo maior postea ipsius fuit lapsus. Quanto autem grauior fuit lapsus, eo maior postea ipsius fuit & emendatio.

Ille enim pessimus & impius Dei seruorum inimicus, cum puellam, quæ curata fuerat, illic solam cum solo relictam vidisset, & velut ansam quandam aduersus iustum hominem arripuisset, libidinosum spiritum in eum immisit: qui tantoperè ipsum adortus est, vt qui exercitationis initio, quo tempore impiorum Samaritarum laquei per mulierem, quam supradiximus, parati fuerant, generoso & forti animo resisteret, quique, vt diabolus superaret, per quem mulier aduersus ipsam impulsa fuerat, sinistra manus iacturam perferre maluerat: is, inquam, vir libidinis stimulo percitus, diuini timoris, & tantæ sanationum gratiæ, ac tam diuturnæ exercitationis, totque laborum oblitus fuit: & quanuis ad multam senectutem venisset, victus tamen demoni succubuerit, & in eum locum, qui ante cellam erat, egressus, puellam ipsam vitiauerit, & impietatis ceno se ipsum commaculauit. Deinde verò, tanquam primordijs quibusdam demoni oblati, coactus est superiori malo & alterum addere. Cum enim corruptor ille serpens vereretur, ne Iacobus ipse respiciens ad emendationem veniret, quæ per poenitentiam his præbetur, qui eam sincero animo inquirunt, ei viro, quem, vt sibi videbatur, captiuum ducebat, suggessit, vt superiore peccato maius quiddam patraret: Quasdam enim timiditatis cogitationes cum in eius mentem iniecisset, author illi fuit, vt puellam à se vitiatam interficeret.

Vir sanctus
cadit graui-
ssimè.

Addit stu-
pro homi-
cidium.

Et eo igitur peccato superatus, eius quoque eundem patravit, sperans scilicet ea se fieri posse, vt eius puellæ parentum molestiam vitaret. Sed neque eo scelere contentus fuit vetus ille malorum author diabolus, sed aliud etiam addidit, vt non solum interficere puellæ reliquias sepultura non maderet, sed eas etiam in aquas fluuij sine misericordia aliqua projiceret. Talis est superbiæ & arrogantiae fructus. Nisi enim eiusmodi peccato monachus ille se subiecisset, prauus hostis, tanquam in breue aliquod nauigium vim omnem ac ventorum æstum effundens, eum senem nequaquam dedecorasset, à quo adhuc iuvene victus fuerat: quem postea & ipse vicit, eo quod nimis elatum sentit.

Sed tamen egregia Christi, summorum bonorum largitoris, in homines benivolentia, qui omnes homines mauult saluos esse, quam perire, ei, qui lapsus fuerat atque humi iacebat, manum porrexit, & poenitentiae remedijs insanabilia & graueolentia proprii figmenti, hoc est, eius viri vulnera curauit, iisdemque, ac maioribus gratijs post poenitentiam eum decorauit. Hæc autem in medium proferre coacti sumus, vt sicut superiorem eius vitam cognoscentes, Deum laudauimus, & quomodo lapsus fuerit audientes, in tristitiam incidimus: ita & synceram ipsius poenitentiam ediscentes, non nobis.

nobis ipsiſ confidamus, ſed in benigniſſimo Deo, ex quo gratiæ omnes proficiſcuntur, ſpem colloce- mus: qui & nobis ſtantibus dat patientiam, vt perfectè ſtare poſſimus, & pigritia cadentes ſua manu ſuſtentat, hoc eſt, opem nobis porrigit, ac pœnitētes pro ſua in humanum genus charitate amplectitur. Etenim qui tot & talia mala patrauit, quorum vnumquodq; gehennæ obnoxium eum faciebat, Dauidis exemplum imitandum ſibi propoſuit, quò à lapſu erigi poſſet. Nam & Dauid poſt adulterium rerum ordinem peruertit, & pro eo quòd adulteriſ ſui pœnas dare debuiffet, eadē etiam addidit eius viri, cui priùs iniuriam fecerat.

Ille igitur cùm animaduertet, quemadmodum Deus ipſe ac benignus Dominus, Dauidis oratione placatus, ſtatim peccata ei condonauit, ad pœnitentiæ portum con- fugit, ſola ſpe ad animæ ipſius emendationem gubernatrice vſus. Cùm enim ad ſe redi- ſſet, & è ſomno, vt aliquis diceret, excitatus eſſet, in cellam ſuam ingreſſus eſt, ſeque in terram cùm abieciſſet, intolerabiles gemitus emittebat, pectus ſuum valdè percutiens, & lachrymarum riuulos emittens. Sed neque ſic ab eo diſceſſit impurus & ſceleſtiſſi- mus diabolus. Nam cùm eius viri propoſitum ac voluntatem ferre non poſſet, cœpit deſperationis cogitationes in eius animum iniicere, cùm huiusmodi peſſima initia ad- uerſus humanum genus ex ludæ ipſius deſperatione inferre conatus eſſet. Ille igitur ad ſeculi conſuetudinem redire decreuit. Sed benigni Chriſti voluntate factum eſt, vt iter faciens, in monaſterium quoddam veniret.

Ad eos igitur monachos, qui illic erant, ingreſſus, ipſos ſalutauit: qui cùm eius pedes lauiffent, & panem ei appoſuiſſent, rogabant, vt cibum ſumeret. Ille verò cùm neque eos ferè audire pateretur, grauem gemitum emittens: Hei mihi, inquit, miſero, quo- modò potero in cælum oculos erigere? Quomodò ipſius Chriſti Domini nomen aude- bo inuocare, quem reprobaui ac dereliqui? Quomodò audebo aliquid ex ipſius bonis attingere, qui anima & corpore adulter contra ipſum fui, & intemperantiæ libidinibus meipſum commiſcui? Cumque cœpiſſet narrare, quo pacto reſ ſe habuerat, illis omnia conſeſſus eſt: qui multa triſtitia ob eam rem affecti, & his, quæ diuerſis modis paſſus fue- rat, commoti, pro viribus eum conſolati ſunt. Cumque benedictiones ei dediſſent, & multas atque attentas preces pro eo ad Deum miſiſſent, illum à ſe dimiſerunt.

Cùm autem iter faceret, frater quidam ei occurrit, verè Chriſtum in ſeipſo habens: qui cùm eum ſalutàſſet, cœgit in ſuam cellam diuertere: cumque eius pedes lauiffet, & omnia charitatis officia illi præſtitiffet, panem appoſuit, ipſumque adhortatus eſt, vt particeps fieret earum benedictionum, quas Deus miſiſſet. Ille verò cùm peccatorum ſuorum ſibi conſcius eſſet, pectus ſuā pulſans, diù recuſabat cibum ſumere. At Dei ſer- uus, apud quem ille diuerterat, ad ipſius pedes ſe abiecit, eum conſolans, & iureiurando affirmans, ſe non priùs è terra ſurrecturum, quàm promiſiſſet, ſe illorum quæ appoſita fuerant, participem futurum. Id cùm ille promiſiſſet, Dei ſeruus è terra ſurrexit, vt ci- bum ſumeret.

Poſteà verò quàm ambo panem guffauerint, & Deo gratias egerunt, rursus vnà ſe- debant. Tunc is, à quo Iacobus hoſpitiſ acceptus fuerat, ipſum aſſatus: Inſtruc, inquit, pater, me in Chriſto filium tuum, & cor meum confirma, quoniam multis & varijs cogitationibus valdè ſolicitor. Tunc ylulans ſanctus Iacobus, & cum lachrymis, gemitibus & lamentis ſuum pectus verberans: Sine, inquit, frater, me flere, & graua peccata mea, quæque impiè aduerſus Deum auſus ſum, lamentari: quoniam in hac mea vana & turpi canitie, tanquàm puer, à diabolo ſupplantatus, in interitum omninò immerſus ſum. Malis enim, quæ iuuenis toleranter vici, nunc in ſenectute inhoneſtè me gerens, ſuccubui, cùm in grauē olentis ſupri cœnum meipſum coniecerim, & alia his grauiora peccata commiſerim. Hęc cùm ille audiuiſſet, mœrore multo affectus eſt, cumque rogauit, vt ſingularim fraudem diaboli narraret, hæc duo ex ea re procurans: primùm, quòd ſperabat peccati conſeſſione ad pœnitentiā illum virum prouocandum: dein- de, quòd ex fratris lapſu cautionem ſibi in poſterum parare cupiebat. Ille igitur ſic nar- rare cœpit:

Cùm exercitatione accurata & valdè laborioſa vſus fuiſſem, & Deo ipſi quinqua- ginta annos innocenter ſeruiuiſſem, poſtquàm multam à benigno Deo gratiam acce- pi, multaque miracula per me ſceleſtum perfecta ſunt, poſtremò ſatanas in puellam quandam ingreſſus fuit: cuius parentes cùm audiuiſſent Chriſti gratiam mihi ad eſſe, illam

Redit ad ſe,
& medita-
tur pœni-
tentiam.

Vult redire
ad ſeculum
ex deſpera-
tione.

Monachi
cuiusdā ex-
imia in cū
charitas.

Narrat fra-
tri lapſum
ſuum.

illam ad me duxerunt, vt curari posset. Cumq; me rogassent, vt pro illa Deum orarem, id feci: & diuina ope factum est, vt impurus spiritus ab illa discederet. Illi cum omnino eam curari cuperent, duos dies apud me puellam reliquerunt, ipsiq; in domum suam reuersi sunt. Mente vero excecatus ego, ad illam exij, & libidinis stimulo superatus, neq; Deum hora illa in mente habens, neq; quod tam diuturnæ exercitationis labores perderem cogitans, sed omnia (vt summam dicam) oblitus, & gehennam contemnens, ad stupri perniciosam ruinam cecidi. Cumque puellam vitiafsem, malo malum curare volui: quinimmo minori malo maius addidi. Nam dedecoris illius author demon me inuadens, eiusdem puellæ cædem in mentem suggestit. Itaq; post stuprum, quod intuleram,

Desperat.

illam ipsam interfeci, eiusque corpus in fluuium proieci. De mea igitur salute desperas, discessi, & nunc in mundum reuertor. Quomodo enim in cæli altitudinem oculos erigere poterò? Nam si Christum ipsum nominare ausus fuero, nunc ignis de cælo descendens, statim me consumet.

Eum frater
piè egregiè
consolatur.

Hæc & talia cum ille multis lachrymis & gemitibus maximis enarraret, alter Dei seruus hæc audiens, diuina gratia punctus, in eius collum cecidit, eumq; osculans: Quoeso, inquit, frater, nè animo decidas, neque de salute tua desperes: sed credens penitentię locum esse, lachrymas fundens benigno Deo confitere. Multum enim misericors est Dominus, & multa est misericordia, qua nos semper profequitur. Quoad tempus habemus, penitentiam agamus. Nam si penitentia nõ esset, quomodo Dauid post prophetiæ donum, post regnum, post Domini testimonium, in adulterij & cædis balthurum lapsus, verbis & re penitentiam ostendens, talium peccatorum remissionem assequi potuisset? Si penitentia locus non est, quomodo beatus Petrus Apostolorum princeps, primusque discipulus, qui clauis cæli à Deo accepit, cum Dominum Christum non semel, non bis, sed ter negasset, & post hæc amarè fleuisset, non solum eius peccati remissionem impetrauit, sed maiore etiam honore dignus fuit habitus, rationalium Christi ouium pastor effectus? Nisi penitentia esset, quomodo eum, qui apud Corinthios fornicatus fuerat, assumi Apostolus mandasset: Nè, inquit, circunueniamur à satana? His & talibus verbis cum eius animus valde confirmasset verus & misericors frater, eum rogauit, vt secum vnà manere vellet. Cumque ille nollet, ad eius pedes Dei seruus se abiecit, eosque osculatus, illum orabat, nè ab eo separaretur, cogitans ac metuens, nè aliquo modo in desperationem incideret, & animam suam omnino perderet. Cum verò vehementer eum admonens, rogans atque obsecrans, illi persuadere non posset, sanctus vir angustijs compressus, & spiritu ingemiscens, atque pro eo magnoperè Deum precatus, illum dimisit, cum benedictiones etiam dedisset, quibus in via vteretur. Cumque vnà cum illo vsque ad quindecim milliaria iuisset, non desinebat ipsum hortari, longam de penitentia orationem habens. Eum deinde amplexus, & cum lachrymis osculatus, ac pro ipso Deum precatus, in cellulam suam reuersus est.

2. Reg. 12.

Matth. 16.
Matt. 26.Iohan. 21.
2. Cor. 2.

Iacobus autem cum viæ, quæ in mundum ducebat, se dedisset, in itinere erat: cumque partem quandam viæ transegisset, & paulum declinasset, vetus quoddam sepulcrum inuenit, ad figuram spelunçæ factum, in quo plurima mortuorum ossa reposita erant, quæ temporis vetustate ferè vt puluis euaserant. Quò ingressus, cum ossa in vnum collegisset, in quodam monumenti angulo ea reposuit: cumque veterem spelunçæ ianuam occlusisset, & genua in terra posuisset, pectus verberans, magno cum ciulatu ac lamentatione irà Deo confitebatur: Quomodo ad te, Deus, oculos erigam? Quale confessionis meæ initium faciam? Quo animo, quæ conscientia fretus, impiam linguam & labia fordibus plena mouere aggrediar? Primum cui usnam peccati remissionem petere audebo? Da veniam, benignissime Domine. Esto propitius mihi indigno, bone Domine, neque perdas me cum turpissimis factis meis: non enim paræ sunt impietates meæ. Stuprum commisi, cædem feci, sanguinem innocentem effudi. Ad hæc omnia miserum corpus aquis, feris ac volucris escam dedi. Et nunc, Domine, tibi scienti omnia confiteor, harum rerum veniam à te postulans. Nè me despicias Domine, sed pro tua misericordia & in homines charitate, miserere mei hominis impij atque indigni, & mihi copiosam misericordiam tuam impertias, omnemque iniquitatem meam remitte, nè in peccati profundam voraginem demersum obruat me vastatoris inimici procella, nè draco abyssi me deuoret.

In sepulcro
implorat
Dei miseri-
cordiam.

Hac

Hac constanti pœnitentia & confessione vsus, decem annos in spelunca transegit, vel in sepulcro potius duram vitam tolerans, è loco illo non exijt, neque cum aliquo versatus est, neque quenquam allocutus: sed amaris lachrymis, gemitibus & lamentis intolerabilibus, multaque compunctione omne tempus transegit, bis in hebdomada ianuam speluncæ aperiens, & olera, quæ erant prope ostium sepulcri, vbi ipse manebat, colligens, ex quibus tantum comedebat, quantum sibi satis esse putabat, atque in speluncam reuertebatur, multas Deo gratias agens, omni que tempore precibus, vigilijs & confessionis perseverantiâ dans operam. Quamobrem benignus Deus, qui non vult mortem peccatoris, sed conuersionem & vitam, tantum & tam multum laborem non inanem neque inutilem esse passus est. Eius enim puram & diligentissimam pœnitentiam attendens, tantorum & talium peccatorum veniam ei dedit.

Cumque & sancto illi homini, & omnibus alijs pœnitentiæ vim manifestam Deus ipse facere vellet, permisit, vt vehementissimus squalor & pluuiæ penuria totam illam regionem detineret. Itaque post multa ieiunia, preces, & supplicationes, reuelatum fuit ciuitatis illius religiosissimo Episcopo, viro sancto & Deum metuenti, esse quendam hominem, ea in regione in sepulcro habitantem, habitu quidem humilem, sed spiritu & animo sanctum: qui si ab ipsis persuasus, Deum precatus fuisset, omnia mala, quæ illi regioni imminerent, auerteret. Sanctissimus igitur Episcopus cum toto clero iussit omnes congregari ad visionem illam audiendam, quam eis narraturus erat, vt cum supplicationibus ad speluncam sibi reuelatam, ad eum diuinum hominem adirent. Cum id factum fuisset, & ad eum locum venissent, iustum illum hominem inuenerunt, multisque precibus ab eo petierunt, vt eorum regionis misereretur, & Deum precari vellet, ab eoque impetrare, vt populo suo reconciliaretur, & presentem squalorem depellens, pluuiam in eorum terram dimitteret. Ille nihil omnino eis respondens, suum pectus verberabat, neque in cælum oculos erigere audens, id tantum dicebat: Propitius esto, Christe, multis meis impietatibus.

Episcopus verò cum in supplicationibus atque hortationibus perseveraret, neque responsum aliquod ab eo reciperet, illo relicto, qui eò venerant, lamentantes reuersi sunt. Cumque ad ecclesiam venissent, illic rursus lachrymantes & supplices à benigno Deo malorum liberationem querebant. Cum verò multis diebus lamentantes ac ieiunantes Deum implorarent, vt eis subuenire vellet, iterum eidem Episcopo reuelatum est, & clara vox audita fuit, quæ ita dixit: Abi ad seruum meum Iacobum, quem tibi iam reuelauimus, ei que persuadeas, vt de his rebus me orare velit: eo enim orante, ijs malis, quæ regioni impendent, liberi eritis.

Reuersus igitur cum toto clero & populo sanctus Dei sacerdos, pergebat diuino homini supplicationes afferre. Tunc ille inuitus (vt breui dicam) & multis supplicationibus adductus, & ab illo sancto Episcopo persuasus, quod diuina reuelatione ad eum missus venisset, erectis in cælum oculis, multo tempore attentas preces habuit: cumque adhuc in eius ore preces essent, bonus & misericors Deus, qui omnia se metuentibus abundè & facile largitur, re ipsa illud diuinarum literarum dictum implens: Adhuc te loquente, dicam, Ecce adsum: pluuiam multam in terram demisit. Quam maiorem in modum admirati, hymnum pro gratijs agendis misericordie Deo & eius magnificentie cecinerunt, ac reuersi sunt: diuinam verò gloriam celebrantes, eius seruos beatos prædicabant, qui per virtutis exercitationem, tali ac tanto honore & gratia digni efficerentur.

Eo igitur maximo beneficio à benigno Deo adiuti, & diuina illa plaga liberati, quæ per Dei seruum Iacobum repulsa est, ad hodiernum vsque diem per singulos annos illius dici memoriam celebrant, quo ariditate illa aërea liberati sunt, & hymnos, supplicationes & gratias assiduas Christo agunt. Multi verò diuersis morbis derenti è populo ipso, vna cum Episcopo, consolationis & curationis causa ad Dei seruum Iacobum confugerant: quos ille oleo sancto unctos, & Christi nomine benedictos, ita sanabat, vt doctum reuersi, gloriam Dei collaudarent, qui per seruum suum curationem ipsis attulerat. Omnes igitur, qui ciuitatem ac finitimam regionem habitabant, ægrotos suos ad eum ferebant, vel rogabant, vt, ipsis absentibus, pro eorum salute ipse Deum oraret: ac statim diuina ope curationem assequerentur: tanta enim gratia illi collata est, vt vel solo sermone statim impuros spiritus fugaret.

Eodem

Decem annis agit pœnitentiâ in sepulcro.

Ezech. 18.

Visio de illo offerretur Episcopo.

Vide verâ humilitatē in tāta pœnitentia.

Precibus à Deo pluuiam impetrat. Esa. 58.

Multis clarè miraculis post pœnitentiam.

Eodem autem ipso anno, quo acerbissima illa squaloris plaga repulsa est, Dei seruus Iacobus accersit sanctissimum Episcopum, eumque rogauit, vt speluncam, hoc est, sepulcrum curaret, in quo iandiu ipse domicilium habuerat, & ab eo petiuit, vt mortuus illic sepeliretur. Id cum ille se facturum promississet, & in urbem reuersus esset, post paucos dies beatus Iacobus in senectute bona obiit, quintū & septuagesimum annum agēs. Quod cum religiosissimus Episcopus cognouisset, ad eum locum cum toto clero & probis laicis accessit: qui cum aromatibus preciosis eum cōdissent, Deū ipsum & eius gloriam celebrantes, venerandas eius reliquias in illo ipso monumento deposuerunt. Postea sanctus Dei sacerdos sacram ædem ad speluncam ædificauit, eiusque reliquias illuc transtulit. Quo in loco vsque ad hodiernum diem multi curantur, ac tota ciuitas & finitima regio eius memoriam singulis annis celebrans, diem magnum festum agit, in gloriam benigni Dei, qui sic illum honorauit: quem & nos consueto more & gloriose celebremus, benedicentes Patri, Filio, & Spiritui sancto, cui gloria est & imperium in secula seculorum, Amen.

Moritur.

Eius festū
quorannis
celebratur.

VITA ILLUSTRISSIMÆ MARGARETÆ VIRGINIS, FILIÆ REGIS HUNGARORVM, ORDINIS PRÆDicatorum, quam F. Garinus S. Theologiae Doctor eiusdem Ordinis, ex iuratorum testimonio diffusioribus dictis in compendium redegit Auinione, Anno Christi 1340. Etsi autem nondum certò mihi constat, eam esse relatam in numerum sanctorum, at tamen id vt fuerit & Hungariae rex petijt, & aliquot Romani Pontifices diligenter insperunt inquiri de vita illius: quæ ab ipsis propè incunabilis fuit sanctissima. Stylus in Lectoris gratiam per F. Laurentium Surium passim mutatus est.

8. IANVAR.

Is Bela 4.
est eius no-
minis: &
Maria, filia
Constanti-
nopolitani
Imperat.

Offert puell-
la in mo-
nasterium.

Nota deuotio-
ne et hu-
militatem.

Fundatio
monasterij
in insula
Danubij.

Lustriſſima virgo Margareta, in Dominicano cœnobio Insulæ beatissimæ semperque virginis Mariæ, quæ est in Danubio & diœcesi Vesprimiensi, monasticam professam religionem, valde nobilis fuit genere, sed moribus nobilior. Fuit enim filia illustrissimi regis Hungariæ Belæ ac reginæ Mariæ: qui cum timerent Tartaros ipsorum regnum inuasuros, voto se obstrinxere Deo, si regnum liberaret à Tartaris, & filiam ipsi daret, oblaturos se illam ipsi perpetuò seruituram apud sorores instituti Dominicani. Et Tartari quidem discessere, regina verò concepit, & peperit filiam Margaretam: quæ vbi annos tres & sex menses ætatis habuit, à parentibus in monasterium Vesprimiense oblata est, eiusque amore domina Olympias Comes, quæ eius fuerat nutrix, monasticum induit habitum in eodem cœnobio, vt & Deo seruiret, & puellam nobilem custodiret. Margareta verò in tantilla ætate statim deuotioni se dedit, & preces Horarias beatissimæ Mariæ Virginis intra annum dimidium perfectè didicit, & cum alijs persoluit. Ludos verò pueriles, quibus illa solet gaudere ætas, respuens, alijs ludentibus, orationi vacabat: immò etiam illas ludere volentes, ad precandum pertrahebat.

Cum verò magistra illius à precibus retrahere illam vellet, nè corpusculum suum grauaret, tandiu permansit in fletu, donè magistra lachrymis eius victa, liberam ei faceret in precibus perseuerandi potestatem. Erat sanè summa humilitate prædita, nec regis filia dici voluit: sed quoties sic appellata fuisset, cum lachrymis conquebatur se audiuisset vituperium. Atque hac de causa raro voluit loqui cum parentibus suis, nè ex illorum colloquio gloriosior putaretur. Dixit aliquando: Vtinàm Deus hanc mihi largitus esset gratiam, vt non regis essem filia, sed potius rustici cuiusdam: non nobilis, sed ancilla paupercola. ita enim illi liberius possem in seruire. Postquam autè decem plus minus annorum fuit, cum multis alijs translata est ad monasteriū Insulæ Danubij, ab eius parentibus Christi amore fundatum. Cum adhuc quartum ætatis ageret annum,

con.